

СОНДА:
Усход, захад, даўжыня дні:
Мінск — 8,27, 15,55, 7,28;
Віцебск — 8,25, 15,39, 7,13;
Магілёў — 8,16, 15,45, 7,29;
Гомель — 8,08, 15,50, 7,44;
Гродна — 8,41, 16,12, 7,31;
Брэст — 8,33, 16,21, 7,48.

МЕСЯЦ:
Маладзін 24 снежня.

● Выхаеца са жніўня 1917 г.

● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

29 СНЕЖНЯ 1992 г.
аўторак, № 254 (22032)
● цана 2 рублі

ВОЗГАДАЕ

ЯК ВАДКАСЬ—ДЫК ДЭФІЦЫТ...

«Парадавалі» перад Новым годам многіх жыхароў Ошмы і Ашмянскага раёна: тут да ішых вадкасцей, што адносяцца да разрады дэфіцытных, дабавілася яшчэ адна.

Так, у газавую гаспадарку горада і раёна прыйшла тэлеапаратура: «Вядучы газу ў балонах (г. зн. вядучы газавы)» поўнааснашчыны... А ў выніку яма-ла каму практычна прыйдзецца перайсці на сухі пах.

3 Ошры няжые Смален-скае вобласці, у якой няма праблем з балонным вядучым газам. Суседзі, як адначаснае пачынаюць газавы гаспадаркі В. Нікілаў, гатовы дапамагчы, але на тэрыторыі Рэспублікі дзейнічае суровы закон на вываз нафты, бензіну, газу.

Зрэшты, тым у Ошры, да каго падведзены прыродны газ, у выніку: ён пакуе той паддацца нармальна. Сучасныя гэтым і ўсім астатнім?

Г. МАРОЗ.

«ПРОСТА БЫЛО ШМАТ ДЫМУ...»

МІНСК. Як паведамылася раней, на мінскім гадзінніковым заводзе «Прамень» напярэдадні выхадных абдысь пажар. Пакуль што ўрон не падлічаны, а прычыны выхадных. Хоць адна з іх — правядзенне аварыяных работ на гальванічным участку, на якім, дарэчы, і прайшла сям'я, — гарэлі ачышчальныя фільтры.

Паводле слоў работнікаў у працягу пажарнай аховы УУС Мінгарвыканкома, выпадак быў не з цяжкіх, проста было шмат дыму. Асноўны канвер не загарнуў, і гадзіннікі выпус-каліся і выпускаюцца бесперапынна.

Л. ПАВЛЮК.

ДЗЕД МАРОЗ-КАРАСАН НА ВЕЧАРАХ

АД ФРЭДА КОКСА

Як і належыць, дапамога для патрэбнай справы паласла з-за межы. Фонд Фрэда Кокса прадставіў дабрачыннай арганізацыі «Дзеці Чарнобыля» сродкі для правядзення калідных вечароў. Пры ўдзеле МВК «На рэстаўрацыі» і шэрагу фірм «Арт-экспрэс» з 28 снежня па 3 студзеня ў ДК трактарнага завода будучы праводзіцца навагодняе казачнае спектаклі для дзяцей.

Мікалай ЛЯХУЧ, [РІД].

Парламентары сабраліся ў горадзе на Ныве

Сёння, 28 снежня, у Савет-Пешчары ў Таўрыскай палаты пачала работу Міжпарламенцкая асамблея дзяржаў — удзельніц СІД. Гэта ж другое пленарнае пасяджэнне і першае ў Савет-Пешчары — месцы пастанова асамблеі.

Форум парламентарыяў адкрыў старшыня савета Міжпарламенцкай асамблеі, старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Федэрацыі Р. Хасбулатав. Завершэньні парадка дзевяці дзяржаў — удзельніц СІД, якія ўдзельнічаюць у працы асамблеі, і разглядаць пытанні аб канстытуцыйных рэформах у дзяржавах — удзельніц СІД, аб выкананні дамоўленасці па аб'ектнаму на-нацыйнаму заканадаўству ў іх, аб падрыхтоўцы прэкта кавенцыі, аб ахо-ве правоў і асноўных сва-бодаў чалавека і нацыянальных меншасцей у краінах Садружжы.

Будучы абмеркаваны таксама агульны падыходы ў прадстаўленні сацыяльных гарантій для асоб, што выконвалі воінскіх і службовых абавязкаў у Афганістане або іншых краінах, у якіх вяліся баявыя дзеянні. Да разгляду прынята таксама пытанне аб мерах па кваліфікацыі бара-рцы з арганізаванай злачыннасцю і карупцыі.

На пасяджэнні асамблеі чакасца выступленне Галоўнакамандуючага Аб'яднанымі ўзброенымі сіламі СІД маршала Шапашнікава. Маршала, што з інфармацыяй, выкананню мис-сіямі Саветаў народнай дэпутату, сродкаў масавай інфармацыі на сур'ёзныя недахопы ў барацьбе са стварэннем, распаўсюджаннем, дэманстрацыяй і рэкламаваннем на тэрыторыі Беларусі твораў, якія прапаганда-валі перадачу культуры, культ насілля і жорсткасці.

Указаным міністрам і ве-дамствам, выкананню мис-сіямі Саветаў народнай дэпутату, сродкаў масавай інфармацыі пры правядзенні гэтай ра-боты строга кіравана актымі дзеячага заканадаўства.

3. Рэспубліканскай экспер-

скажам, Магілёўшчына. Больш дакладна — Дрыбінскі раён, яшчэ дакладней — пасёлак Бе-лае. Дамы тут будаваў (і бу-дуе, на жаль) будтрэст № 12 г. Магілёва — дзе кіраўніком спадар Дзяржэў.

Не ведаю, як там было з пла-намі, у сэнсе, як яны выконва-

«ЧОРНЫ» ПЕРАДЗЕЛ НА МЫТНІ?

Значна скарацілася аўта-мобільная чарга да КПІ «Варшаўскі мост». Цяпер ад першага мытнага пла-баўма да апошняй мыт-ны не больш двухсот мет-раў — у «горшы» для аўта-мобіляў чарга гэта да-станцыя вымярала не-калькімі кіламетрамі.

Аднак, паводле інфар-мацыі з кампетэнтных кры-ніц, гэта зусім не азначае, што горшыя часы мінулі. Хутчэй, наадварот. Скара-чэнне чаргаў звязана з ме-рамі, прынятымі абодва-ма бакамі. Нашы поўна-цэрны перакройлі доступ да гра-ніцы ўсім уладальнікам аўта-мобіляў, якія не маюць службовай камандзіроўкі,

хоць і маюць службовы пашпарт.

У сваю чаргу, больш строгая стала і польская мытна. Па звестках, яна ўмацавала спецыяльнымі падраздзяленнямі «чорнай брыгады» (па колеру ка-біноў, напрыклад, на пра-мысловых аўтамабілях, на-прамую пад-вардзаванай прэзідэн-та Польчы. Бояў трапіў пад кантроль гэтых «кру-тых» хлопцаў, відав, ад-біла жаданне ў многіх нашых турыстаў пераскачы гра-ніцу да новага года. А вось чарга грузавых аўтамабі-ляў КПІ «Казловічы» на другім баку Брэста, наад-варот, павялічылася і цяпер, па прыкладных азішках, складае 12 кіламетраў.

Алег ПАУЛАУ, [РІД].

«ЭФЕКТ ЧАКАННЯ» — КАМУ НА РУКУ?

У спецыялістаў валютна-й біржы ёсць паняцце «эфект чакання». Гэта, аднак, не проста лексічная ігра, але і вельмі сур'ёзны і і-стотны фактар моцнага ў-плыву на біржавы курс долара, які, як вядома, фар-міруецца не толькі чым-ці эканамічнымі прычынамі, але і тым загадкавым «эфектам чакання», калі большасць біржавых ігра-коў чакае павышэння (аль-бо паніжэння) курсу, і ста-рае тым самым ажыцця-віць.

Нешта падобнае адбы-лася на мінулым тыдні на рынку наяўнай валюты на Беларусі. Біржавы курс до-лара вельмі хутка тры-маўся на ўзроўні, які не прывя-дзены пакуль што ніякага жадання расці. У той жа час усе ўдзельні-цы ў гэтым пачыналі рас-це, але ніхто не ведаў, калі на-пачнецца — з 5 студзеня ці, напрыклад, з 15-га. Два гэтыя рознакачэствы «эфекта чакання» ліма-няць наяўны рынак і нер-вуюць яго дзеяслова асоб.

Свой уклад у ажыцця-ўленне і беларускія банкі, якія, устанавіўшы ці не са-

Віталь ЦЫГАНКОУ.

Постанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

АБ ДАДАТКОВЫХ МЕРАХ ПА СПЫНЕННЮ НА ТЭРЫТОРЫІ РЭСПУБЛІКІ ПРАПАГАНДЫ ПАРНАГРАФІІ, КУЛЬТУ НАСІЛЛЯ І ЖОРСТКАСЦІ

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь паставіў:

1. Забараніць на тэрыторыі рэспублікі стварэнне, распаў-сюджанне, дэманстрацыю і рэ-кламаванне кіна-, тэле- і відэа-фільмаў, выпуск друкаваных выданняў, адбіткаў або іншых твораў, якія прапагандавалі перадачу культуры, культ насілля і жорсткасці, выбар прадметаў парнаграфічнага характару, а таксама гандаль імі ці захоў-ванне іх з мэтай продажу і рас-паўсюджвання.

Лічыць недарэчнай публі-кацыю на старонках газет, часопісаў і дадаткаў да іх, іншых сродках масавай інфар-мацыі, незалежна ад форм у-важання і падпарадкавання, аб-яў, паведамленняў і прапаганды, што з'яўляюцца чалавечую годнасць і разнастайнасць а-гульнапрынятыя ў грамад-стве нормы маралі, спрыяю-чы ўчынню правапарушэнняў.

2. Зварнуць увагу Міністэр-ства культуры, Міністэрства інфармацыі, Міністэрства сувязі і інфармацыі, выкананню мис-сіямі Саветаў народнай дэпутату, сродкаў масавай інфар-мацыі на сур'ёзныя недахопы ў барацьбе са стварэннем, распаў-сюджаннем, дэманстрацыяй і рэкламаваннем на тэрыторыі Беларусі твораў, якія прапа-гандавалі перадачу культуры, культ насілля і жорсткасці.

3. Рэспубліканскай экспер-

ліся, але будаўнічы брах, па па-глядным даным, склаў ашчэ 50 мільёнаў рублёў. Далібог, не ўкраі, але ад гэтага не лягчы. Мне паказвалі фатаграфіі аб-ектаў — я там жыць не рызы-кую бы. Афшэрыліна гэта на-звацца: адступленне ад буда-ўнічых норм і правілаў пры ў-важэнні падмуркаў дамоў, пра-кладзеныя пелатрасы, іншыя вон-кавыя і ўнутраныя работавы.

Словам, «дадступаліся на 50 мільёнаў.

Будаўнікі, канешне, могуць набыць «спраў», але дзе ка-місіі па прыёмцы? Былі камісіі, усё было і акты прыёмы пад-пісвалі. Часам нават без па-

(Заключэнне на 3-й стар.).

НАВІНЫ З «РУБЛЕВАЙ ЗОНЫ»

Вашы грошы «завіслі» на Украіне?

ВЫ МОЖАЦЕ ХУТКА ВЯРНУЦЬ ІХ, АЛЕ У ВАШЫМ РАСПАРАДЖЭННІ — ДВА ДНІ

Сёння ў рэспубліцы намагаюцца прадпрыемстваў, арганіза-цыяў, чые грошы «завіслі» на Украіне. Нагадаем: Украіна мае ад-моўнае сальда ў гандлёвых адносінах з намі, а таксама ад-моўнае плацёжнае балансе. Увогуле, у свой час яна гатова была нам заплаціць, але адпаведныя аперацыі спыніў наш Нацыя-нальны банк. І вельмі апраўдана, бо тая рублёва-папярэвая маса з Украіны ў абмен за канкрэтны, пастаўлены туды тавар ва ўмовах фактычнага распаду рублёвай зоны, а таксама ўво-ду Украінай свайго карбаванца — магла б і застацца ме-навіта папярэвай, за якую нічога нельга было б купіць. У ган-длёвых адносінах паміж дзяржавамі тавар ідзе за тавар або за больш-менш устойлівую валюту... А ў выніку многія з на-шых гаспадарчых суб'ектаў так і не ўбачылі сваіх грошай, не бачачы нават па сённяшні дзень.

Гэта пытанне, аднак, не спі-сана на рахунак тых, хто «то-не». Нацыянальны банк яшчэ раней рабіў спробы вырашчы-ць яго становішча, з улікам інтар-саў усіх бакоў. І вось чарговае паведамленне, якое праміла-ваў у друку: падчас нядаўня-га візіту на Украіну беларускіх урадавых дэлегатаў там было дасягнута пагадненне — зра-біць да 1 студзеня новага го-да ўзаемнае пагадненне даўго-тэрмінавага плацёжнага ўра-давага банкі Беларусі і Украі-ны. Падобнае пагадненне да-дасягнута паміж беларускімі і украін-скімі прадпрыемствамі. Больш жа падрабязнае тлумачэнні далі намеснікі старшын Нацыяна-льнага банкі Беларусі В. Зя-зіш і начальнік упраўлення арга-нізацыі банкіўскага ўліку і разлі-каў Т. Клімовіч.

В. Зязіш, у прыватнасці, за-значыў, што цяпер сальда апра-пару-іпартаў у гандлёвым апра-рошэ з Украінай складае амаль 32 мільярды рублёў. Зразуме-ла ўжо: на ўказаную суму за-вінавацілася нам Украіна. Усе плацэжы, згодна з заключаным пагадненнем, дзеліцца на тры тэрміны адбыцця: першы наступі-ць да 16 лістапада, і плацэ-жы пасля 16-га (гэта дата лі-чэння днём афіцыйнага ўва-вядзення ў дзейнасць карбаван-ца). Плацэжы «пасля 16-га» праводзіцца, як сказана В. За-зішам, у звычайным парадку. А вось што датычыцца плацэжоў, якія наступілі да 16-га, — на-коп іх дасягнуў дамоўле-насць аб міжрэспубліканскім за-ліку, прычым ён праводзіцца з 21 да 31 снежня. Што азна-чае гэты залік? Калі ваш укра-інскі даўжнік пераказаў у свой банк адпаведнае разліковае дакумента (указаны парадак датычыцца і нашых даўжнікоў), ваша «завіслая» сума прымае-ра да ўвагі, і адпаведна, вам не павіны аддаць — ужо ў нашым банку. Па ўсім сумах падобнага «аб'ёму», выдольці-ца агульнае сальда, пагашэнне якога возьме на сябе ўжо тая і-ніцыя дзяржава.

Істотнае ўдакладненне: ука-заную магчымасць узяць свае грошы з дапамогай дзяржавы могуць выкарыстаць толькі дзяржаўныя, арганізаваныя, на-родныя прадпрыемствы, а таксама прадпрыемствы Белсэбуда, спецыяльнай кампартыі і кал-гасу. Каратей, усе камерцый-ныя структуры могуць разлі-чыць толькі на свае сродкі (зрэ-шты, ім сам Бог паканаваў га-дзюваць так, каб ідзе нічога не завісала).

Наступная сітуацыя, якая ча-сцей за ўсё падлілюе ўсё, што чаканае свае грошы з Украі-ны: разліковае дакумента ўкра-інскіх контрагентаў у свой час будзе прад'яўлена для аплаты, але ў выніку таго, што пла-цяжы не прадолжылі, банк вярну-іх назад (часцей за ўсё ме-навіта так і адбылася). Аднак, інакш, ніякі дакументаў ва-шага плацёжніка на украін-скі банк цяпер няма, а гэта абавязкова ўмова для правя-дзення заліку, інакш яго ні ў якім разе не зробіць...

Трэба абавязкова выйсці на гэтага плацёжніка з тым, каб ён зрабіў банку новае даручэ-нне, прычым на гэтым даручэ-ні ўказаў, што запісаныя сумы ўтрымліваюцца да 16 лістапада. Варта пазнавацца, у вашым ра-спарадкі і застанецца два дні.

І наступная, з дазволу ска-заць, дэталі. Калі ў вашага ўкраінскага плацёжніка няма грошай, ён можа ўзяць (калі паспеў) льготны крыдт на суму, якую завінаваціўся, пад 30 працэнтаў гадавых тэрмінам на 60 дзён.

А цяпер пра плацэжы «пасля 16-га», якія павіны праводзі-цца ў «завіслай парадку» (за-рэчы, пад дзеянне гэтага па-радка могуць трапіць і тыя, чые плацэжы наступілі да 16-га, але з залікам па тым ці іншым прычынах усё сарвалася). На адпаведнае пытанне ў банку ад-казалі, што яны і самі яшчэ не ведаюць, якія гэты звычайны парадок будзе. Разам з тым запэўнілі, што яго ў рэшце

Іван БАРАНОУСКІ.

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ УСКЛАДАННІ НА УПРАВЛЕННЕ ПАДАТКОВЫХ РАССЛЕДАВАННЯ І ЯГО ПДРАЗДЗЯЛЕННІ ФУНКЦЫ ДЗНАННЯ

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь паставіў:

Ускласці на ўпраўленне па-датковых расследаванняў Па-дамоўнай дзяржаўнай падатко-вай інспекцыі Міністэрства фінан-саў Рэспублікі Беларусь і ад-паведнае падраздзяленні па-датковых расследаванняў у дзяржаўных падатковых ін-спекцыях функцыі дзання на справах аб парушэннях за-канадаўства аб падпрямальні-цтве і падатках і іншых спра-вах, аднесеных законам да іх ве-дання.

У сувязі з гэтым артыкул 115 Крымінальнага - працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, за-вершэньні парадкаў Законам Рэ-спублікі Беларусь ад 29 снеж-ня 1990 года (33 БССР, 1991 г. № 1, арт. 5; 1993 г. № 27, арт. 445; 1985 г. № 5, арт. 65), дапоўніць пунктам 7 наступнага зместу:

«7) ўпраўленне падатковых расследаванняў Галоўнай дзяр-жаўнай падатковай інспекцыі Міністэрства фінансаў Рэспуб-лікі Беларусь і адпаведныя пад-раздзяленні падатковых рас-следаванняў у дзяржаўных па-датковых інспекцыях — па справах аб парушэннях закана-даўства аб падпрямальніцтве і падатках і іншых справах, аднесеных законам да іх веда-ння».

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШУШКЕВІЧ, 2 снежня 1992 г. г. Мінск.

Паддзія

28—29 га снежня ў Санкт-Пецярбургу прайшоў друго-е пленарнае пасяджэнне Міжпарламенцкай асамблеі дзяржаў — удзельніц СІД. Парламентарыя аналізуюць магчымасці абліжэння на-цыянальных заканадаўстваў сваіх дзяржаў, у тым ліку прычыны абліжэння гаспа-дарчых эканамічных. На пасяджэнні ўдзельнічаюць прад-ставы Міжпарламенцкай асамблеі будзе падлі-сны шэраг дакументаў, на-кіраваных на ўсталяванне больш моцных адносін у рамках СІД.

Перайці да стварэння цы-філізацыя плацёжнага саю-за паміж дзяржавамі — на-цыянальнай гора, як пра гэта крычалі на «звядзе, ці то асобы, якія ўчынілі крмі-нальнае злачынства».

Паводле слоў Сіпелінова, скажыце рэальныя факты ў раздэ публікацыі па-сведстваў з «Рэспублі-цы» напісаны і аўтыбіяграфі-чны, якія будзе заснаваны на рэальных матэрыялах.

Лідэр ліберальна-дэмакраты-чнай партыі Рэспублікі Украіны Міхайла Міхайлавіч Вы-ступавіч на мітынгу. Ён аб'явіў пры выбарах на гэ-ту пасаду хуткае паліцый-нае жыццё маскоўска, паном-чы са значэнскай і на-васці парадок спачатку ў Маскву, а затым і ва ўсёй Расіі.

З красавіка 1992 года Дукіс Кроп, вядомы фінан-савы дэпутат з Нью-Йорка, штомесяц адкрывае «Вары-су» Ельцыну дакладвае аб вы-ніках пошуку «мільярдаў КІС» Кроп, прычым пра-дэманстрацыя і прыва-дзіць да расійскай прэ-савай арганізацыі. Але, на-жаль, калі яны даюць по-спеху, невідомы ці хопіць сілы ў Ельцына, каб вярнуць гэты грошы ў Расію. Пра-гэта пана французскі часопі-с «Экспансіў».

Арыгінальным спосабам вырашчы папярэдні сваё фінансавое становішча, ілю-страцыя ганцавіцкай аўтаста-цыі. За дзесяць пра час ад-праўлення аўтобуса пасажы-р павінен заплаціць тры рублі. І пача адна ганцаві-ца «навіна». Калі ў ін-шых гарадах побач з бюро-дэманстрацыя графік адпраўлення аўтобусаў і можа бітава, то ў ганцаві-чых гэтага не ўбачыць.

Пра дзе гадзіны Б. па-мёр у балійцы.

Божы суд?

Работы аднаго з рамон-та-будуальных уладальнікаў сталіцы спусціўся ў склад-скае памяшканне свайго ж прадпрыемства на вярхоўны пра-вентыліцый лок. Вы-краўшы пяць новых іш-партных тэлефонных апа-ратаў, зноўдз тым жа шля-хам памкнуўся назад. Але на-гэты раз абшчарнага по-шай пакаралі дзяржава вярхоўна не вытрымала...

Пра дзе гадзіны Б. па-мёр у балійцы.

Сяргей РАЧЫЛА.

«КЮСЮ-НА-СВІСЛАЧЫ»

На базе Алімпійскага спорткомплексу «Стайкі» ад-крыты маладзёжны рэабілі-тацыйны цэнтр «Кюсю-на-Свіслачы». Яго заснавальні-камі выступілі беларускі са-цыяльна-экалагічны саюз «Чарнобыль і Рух дапамо-гі Чарнобылю ў Японіі, які дзейнічае на востраве Кюсю, у гонар якога і названы цэнтр.

Ва ўрачыстасці адкрыцці рэабілітацыйнага цэнтра прымаў ўдзел дэлегата з Японіі. Японцы прывезлі для дзяцей, якія алчаваюць у цэнтры, дзяцінацкую ў-станоўку, грошы, цацкі, кіні, насяненне дрэў з далёкага вострава Кюсю.

Урачыстасць была завер-шана канцэртам музычнай школы № 1 г. Мінска.

Сёння ў Маладзёжным цэнтры ў Стайках адчына-юць 130 дзяцей з Гомель-скай вобласці.

Н. НАСЦЮЧЭНКА.

КАНТРОЛЬНАЯ ПАЛАТА: ВАЙНА АНАРХІ

Як закапаць 50 мільёнаў у зямлю. Гэта ведаюць у Магілёўскай вобласці

Днямі тэлебачанне паказа-ла даволі радавым сюжэт. Ад-но замежнае пасольства пера-дало аднаму нашаму райвы-канкаму (на забуджанай тэры-торыі) 100 тысяч рублёў у якасці, так сказаць, гумані-тарнай дапамогі. Ну, што значыць 100 тысяч у наш час? На-ват цяжка зарыентавацца, але ясна адно: шмат на іх не купіш. Хіба што 3—4 квадратныя метры жылля? Але цікава не гэта. Мяне, напрыклад, уразіла, з якой урачыстасцю ўсё гэта адбы-лася. Як быццам у нас ужо го-лад і на вуліцах валяюцца тру-пы. Гэта пры тым, што мы самі, сваімі рукамі закопалі мільёны, прызначаныя для чарнобыльскіх праграм. Што гэта літаральна так, напастаюся даказаць.

Як будуюць жылля для пера-селянцаў, я некалі бачаў (і бу-дуе, на жаль) будтрэст № 12 г. Магілёва — дзе кіраўніком спадар Дзяржэў.

Не ведаю, як там было з пла-намі, у сэнсе, як яны выконва-

(Заключэнне на 3-й стар.).

карт'юмары IBM PC AT/XT
карт'юмары NOTEBOOK 386SX-20
мэнепракцы PANASONIC,
мэнепракцы SAMSUNG FX-2310 (100цмраф'ю намані, таймер)
мэнепракцы HITACHI
мэнепракцы TOSHIBA (2тап'юфі)
мэнепракцы TOSHIBA (54ср, 7сміам)
мэнепракцы SAMSUNG
мэнепракцы VERITAS
мэнепракцы Dainova
тел.(0172) 217-408, 217-903.
588-704 (аўтаймф.)

Мяне не перастае здзіўляць неміручая цяга да перайменавання ўсёх і ўся на асягках СНД, у тым ліку і на Беларусі. Быццам існуючы назвы не адпавядаюць духу часу і рэальнай гістарычнай рэчаіснасці. Зрабілі з Горкага Ніжні Ноўгарад, з Арджанікідзе — Уладзіміраўка і з мноства такога мінога ішае. Але не варта адтаўпаць маладым, што ім не будзе чаго перайменавана. Гэты працэс, на маю думку, расцягнецца на доўгія гады, таму, што ёсць яшчэ цэлыя некрэатыўныя пласты назваў, якія толькі і чакаюць, каб іх змянілі на якія-небудзь іншыя. Я маю на ўвазе назвы калгасаў, саўгасаў...

Сапраўды, мы часта нават не задумваемся аб тым, як называюцца тая ці іншая гаспадарка. Гараджанам на гэта, прабачце, напываюцца, а сельскім жыхарам — з-за пастаянных пасляўных і ўборачных таксама няма часу раздумваць аб назве сваёй паліновода-жывёлагадоўчай гаспадаркі.

А між іншым, калгасы і саўгасы нясуць у сваіх назвах шмат даволі цікавых парадоксаў. За прыкладам даўка хадзіць не трэба. Паглядзім на сярэднястатыстычную Віцебскую вобласць Беларусі зоркім вокам фельетаніста — і перад намі адкрываецца загадкавы і ўнікальны свет сельскіх назваў.

На жаль, большасць гаспадарак носіць імёны людзей, якія маюць адносіны да паліводства і жывёлагадоўчыі такіх ж, як грузчыкі — да па-дэ-дэ з балета «Шчаўкунчык». Як бы здзіўліўся праслаўлены кавалеріст Бурдэнін, даведаўшыся, што адзін з калгасаў Сенежскага раёна носіць яго імя.

Калі б зараз былі жыццёвы заснавальнікі неверагоднага вучэння Карла Маркса (3 гаспадаркі вобласці) і Фрэдрыка Энгельса (4 гаспадаркі), яны, несумнянна, былі б здзіўлены, пацуючы аб тым, які сьвята захоўваюць аб іх памяць віцебскія калгасціні. Сувораві ўсё ж такі не дарэмна прабіраўся праз Альпы — шчыль калгасаві і саўгасаві вобласці ўвекавылі гэты падвёг. Праўда, ні ў якіх крывічых не гаворыцца, што праслаўлены паліководзец паглыблена вывучаў асновы развіцця буйной рагатай жывёлы.

Не ведаю, ці ёсць у Францыі фермы імя Напалеона, але вострыя калгасы імя Кутузава на Віцебшчыне лавіраюць, што

**АБ ТЫМ, ЯКІ
УКЛАД УНЕСЛІ
У СЕЛЬСКУЮ
ГАСПАДАРКУ
БЕЛАРУСІ КАРЛ
МАРКС, ЧАПАЕВ
І ГОРКАЎСКІ СОКАЛ**

Паміж сярпом і молатам

ФЕЛЬЕТОН

«Недаром помнит вся Россия про день Бородина». Хаця, трэба адзначыць, што змагаўся Кутузаў не з каларадскімі жукамі ці капунікамі вусенямі. Калгасаві і саўгасаві імя Чэпаева не менш, чым анекдоты аб ім. Да таго ж відавочна, што ў нашым выпадку гэтыя паніжы зусім аднолькавыя. Калі ў савабодны ад ратных подзвігаў час Васіль Іванавіч і любіў паласавана курныя ножыкі альбо дагледзець свайго каня, гэты ж ішчэ не пастава для таго, каб назваць дэсцы гаспадарку вобласці яго легендарным імем. Дарэчы, па гэтым паказчыку ён уступае толькі Леніну.

Няхай у Балгары пераносяць прах Георгія Дзімітрава з маўзалея, затое паніжы аб ім захаваліся ў нас. Балгарскі рэвалюцыянер унёс такі важкі ўклад у сельскую гаспадарку, што імя калгасаў і саўгасаў Віцебшчыні адначасна яго дастанілі.

Аднак найбольшы ўклад у развіццё аграпрамысловага комплексу (як, дарэчы, і ў многія іншыя галіны) унёс Уладзімір Ульянаў. Цэлыя чатырнаццаць гаспадарак вобласці пачынаюць пра яго асудзіць. Акрамя таго, правядзі сусветнага пралетарыята, напэўна, любіў падарожнічаць, таму што па дзевяці саўгасам і калгасам ён праехаў свае «шляхі» і «путы».

Прычым, у адной гаспадарцы ён згубіў свае «запаведы», а двум іншым уручыў свае «знамя». А акрамя гераічнага інжынера Гарына, быў яшчэ, аказваецца, таямнічы «Луч Ле-

нина», што і адначасна адзін з калгасаў Полацкага раёна. Калі ж Ленін паліў свой касцёр для шалава ў Разліве, дык, мусяць, адна «Іскра» далася аж да Віцебскай вобласці. Праўда, ёсць яшчэ пяць простых «Іскраў» і адно «Полымя», але яны, канешне, не ідуць ні ў якое параўнанне з вогнішчам пралетарскага правадзіра. А з усімі гэтымі «прывіжамі» ён звяртаўся, аказваецца, толькі да двух калгасаў.

Акрамя Леніна, вялікай папулярнасцю карыстаецца яшчэ нейкі загадкавы Ільч. Аса-

бо «Ударнік» (два), то не здзіўляцца, калі ным запавычылі дзяржаве па многа тысяч рублёў.

Многія назвы літаральна палюхаюць сваёй бескампраміснай наўнасцю і бязадраснасцю. Адзін калгас «Слава» — каму? (ці хто?). Адзін «Салют» — каму? Тры гаспадаркі «Уперад» — да чаго? Потым яшчэ дзевяць «Прагрэсаў» (і «Прогрессов»), у якіх, напэўна, усё даводзіцца рабіць уручную; «Дворец труда», у якім можа не быць нават прыстойнага клубу; і нават «Отважный боец» (ва Ушацкім раёне), дзе адважна змагаюцца з неураджаем.

Кажуць, што праўда толькі адна. У Віцебскай вобласці цэлы сем «Праўдаў» («Правда») і яшчэ адна «Камсамольская». Чамусьці не знайшоўся месца гаспадаркам імя такіх літаратурных герояў, як Калашнікаў, Бурдэнін, Бабя Яга, Курчак Раба, Насерка, а востры горкаўскі «Сокол» з «Бурестинком» (ды і сам пісьменнік) увекавылі сабе на карце Віцебшчыні. Дарэчы, надарна ж гучыць — калгас імя Кашчы Бессмертнага?

Дарэчы, многія краіны свету, нягледзячы на «эквілітэ» сваіх сельскагаспадарчых аб'ектаў, не толькі сабе, а і яшчэ і паўпалітны корміць. А ў нас хоць «Пераможам» назавіся, а дзяржаўны заказ усё роўна не выканаеш. Таму, можа, я не маю рацыі, і справа зусім не ў назве таго ці іншага калгаса? Можа, галоўнае, каб было на нашым сталым мясе і мала, які і гародніна, каб былі ў нас тых, хто без «Ільчоў» і «Варашылаваў» зможа накарміць і сабе і краіну?

І апошняе. Данія аб назвах калгасаў і саўгасаў Віцебскай вобласці прывяліся на стану на 1991 год, таму некаторыя кампетэнтныя таварышы маюць права ўнесці адпаведныя карэктыры.

Станіслаў СУЛКОЎСКИ.

P. S. Калі ўсё ж такі, паважаным спадары, надумаецеся перайменаванне сваю гаспадарку, рэкамендуем не называць яе імя Шукешкіча, імя Пазыніка, імя Чыкіна, «Марысавель», імя Луіса Альберта і г. д.

ДАСЬБЕ МЕЛАМАНА

Як часта ўсё-такі жанглірае чалавечымі лёсамі Яго Вялікасці выпадак! Прыкладу сцілі, але мы далёка хадзіць не будзем. Зазірнем у старажытны Полацк, успомнім 1987-м. Першы нефіфіцыйны беларускі рок-фестываль. Нікому невядомы валасаты «стакмар» з гітарай наперасе прыводзіць у сапраўдны экстаз гледачоў — сваіх ж раўнасілаў, якіх бал-дэцым літаральна ад любові туку, што выхадзіць са сцен. Але па-сапраўдному зала ўзрываецца, калі на сцену выходзіць Кузьма і Маск — гэтыя яны потым паклалі пачатак «Мясцоваму часу».

Дарэчы, будучым гітарніст і барабаннічым у гэты час сядзелі срод гледачоў і нават не маглі сабе ўявіць, што літаральна праз некалькі дзён разам з Кузьміным і Маскам яны будуць абмяркоўваць новы праект пад кодавай назвай «Мясцовы час». Праз тры гады быў запрошаны клавішнік. У архіве «М.ч.» тры запісаныя альбомы.

Дарэчы, вострыя нашы героі: лідэр-вакал — Алесь Кузьмін, бас-гітара — Уладзь Макас, гітара — Валера Драка, сінтэзатары — Руслан Парфёнаў, ударныя — Алесь Сойдрышкі. Пачалі з хард-і-хэві. Але паступова выявіўся свой прыватны стыль, адрозны ад іншых. І ў невялікай ступені гэтым спрыяў сапраўдны ўнікальны голас Алесь Кузьмін. Але даволі адступленняў, слова «бабцы» і натхненніку «Мясцовага часу» Алесю КУЗЬМІНУ.

— Алесь, і ўсё ж, чаму... быў закінуты хард?

— З цягам часу мы, што называецца, выраіліся з дзіцячых штонікаў. Але катарычна сказаць, што мы поўнацэнна «завязалі» з дзікымі рокамі, таксама нельга, прынамсі, новая праграма будзе крыху цяжэйшай (у музычным плане) за папярэднюю. Г. зя. працягваем эксперыментаваць.

— Вы па-ранейшаму туліцеся ў Наваполацкім рок-клубе?

— Увогуле мы з тых, хто «гуляе» сам па сабе. Але вакацыйнае месца ў рок-клубе за намі на ўскіі выпадак з'явіцца. Справа ў тым, што рок-клуб — арганізацыя надзвычай слабая. Ну, мяркуючы самі, што гэта за фірма: без фінансаў, без нармальнага апарату, без людзей ад шоу-бізнесу. Я гэты назваў бы проста клубам на інтэрв'ю, разлічаным на аматараў. І хаця ў горадзе дастаткова вялікі і нават багаты прадпрыемстваў, усё яны далёка ад думкі стварыць месцаціні.

— А ва ўласнай групы ёсць спонсары?

— Ды не, мы самі сабе спонсары.

— Дакодаў ад канцэртаў хапае на жыццё?

— У Беларусі няма такіх каманд, якія «касілі» б з канцэртаў «капусту». Усе маюць адну мэта — акупіць канцэрты. Сядзіш на вуліцы — значыць, нармальна. Галоўнае — не залезці ў даўгі. Выгада? Ну, быў гэта тры рублёў на 200 на брата накрабеш... Нямаюга, праўда?

На жаль, не маем мы зараз такой групы, якая адна магла б рабіць зборы.

— У такім разе, ці існуе наогула такое паніжы, які беларускі рок?

— Мая асабістая думка такая: ёсць эксперыменты беларусав на музыцы, над рознымі стылямі. Уласна кажучы, такой дэфініцыі, які беларускі рок, я не адчуваю, ёсць толькі нейкі налет беларускасці. І гэта зра-зумела: ты жывеш на канкрэтнай тэрыторыі, прасукаеш праз сабе пэўныя падзеі, традыцыі. Ёсць, канешне, фальклор, гэтага не аднімець, але ні ў якім разе не больш.

— Твае адносіны да беларускіх рокараў, якіх спяваюць па-руску?

— Я не магу ставіцца да сваіх калегам і рабіць нейкія пашпелівыя вывады. Але мне здаецца, што тут важны ўро-завенне выканання, а не дутыя прычыны. Кожны спявае так, як яму бліжэй і прасцей, і кр-ыміну ў гэтым я ніякага не ба-чу. А потым, нехта ж проста не можа спяваць па-беларуску. Я ў школе наогул не вучуваў бе-

МЕНАВІТА ПА ІМ ЖЫВЕ ВЯДОМАЯ РОК-ГРУПА З ПОЛАЦКА

ЧАС — «МЯСЦОВЫ...»

ларускай мовы. І таму калі нехта нечага не хоча, нельга прымушаць яго рабіць гэта сілай. Прынамсі, гэта не цывільзаваны шлях. Да таго ж творчасць напружана не залежыць ад мовы, за выключэннем тых выпадкаў, калі ты хочаш перадаць штоціці сапраўды беларускае. Але тут многае залежыць і ад аўдыторыі, і ад кантынгенту слухачоў.

Калі ўжо на тое пайшло, то чамусьці ўсё шырэй у нас практыкуецца англійская мова, якая, у адрозненне ад рускай, ніяк не спрацоўвае ў штотдзённым жыцці.

— А вы не збіраецеся заспяваць па-англійску?

— У бліжэйшы час проста не бачым у гэтым сэнсу. Але калі будзе патрэба ў тым, каб нас пачула англамоўная аўды-торыя, то зусім магчыма, што заспяваем і па-англійску. Па-куль жа нас чулоўна разу-меюць і па-беларуску.

— Значыць, беларуская блі-жэй па духу?

— Магчыма, хаця першы аль-бом у нас быў рускамоўны. Бе-ларуская прыйшла нека сама сабою. Па-першае, тады гэта была экзотыка — рок па-бела-руску, а па-другое, хацелася зрабіць нешта новае, і, як ні дзіўна, гэтым новым стала бе-ларуская мова. Хаця, калі шы-ра, да гэтага я быў на сто пра-цэнтаў упэўнены, што беларус-кай мове няма месца ў сучаснай музыцы. Але аказалася, што гэта зусім нармальна... А ўвогу-ле, не ў мове справа, а ў нар-мальным професійнальным вы-кананні. Мова — проста адзін з элементаў.

— Алесь, для цэбе рок-н-ро-л — гэта забавы ці спосаб вы-жываць?

— Прынамсі, не апошняе, бо жыць у нармальным жыцці і без рок-н-рола. Хутэй, гэта ад-душныя, пры дапамозе якой я магу аддзіць ад штотдзёнай му-тарнай рэчаіснасці ў нейкі, хаця

і прыдуманы, але лепшы свет. Гэта ёсць наш пазавішчы ад прыгатытнага комплексу не-паўнаценнасці. Кожны сам шу-кае выратавання: нехта малое, нехта лепшае, я вост — спяваю, іграю. Рок-н-рол — жыццё ў жыцці. І я без яго — ніхто іні-што.

— А як жа ўзросць?

— Узросць фізічны? Так, шмат людзей адыходзіць ад гэтай справы, займаюцца нечым ін-шым, але я пакуль што сур'ё-зна не думаю аб гэтым і не ха-чу абыякава дзікаважыцца пла-наў. Можна ж нешта адкры-ваць і з узростам. Я адчуваю, што пэўны перыяд у творчасці ўжо мінуў, і тым не менш пра-цягваю шукаць яшчэ не рэалі-заваныя рэзервы.

— Ты, напэўна, і сам ве-даеш, што ў нас час музыкан-таў пачаўся абнаўляюцца ў па-гоні за кан'юнктурай...

— Усе падобныя абнаўля-чаны беспаспартны. Музыкант многім рызыкуе ўжо тады, калі спрабуе трапіць на хвалю кан-'юнктуры. Загубіў год-два — а потым спрабаваць знайсці ўлас-нае месца сярод такіх жа, як ты, — занятак няўдзячны. А ў выпадку, калі адна і тая ж ка-манда спрабуе праставіцца да чарговай новай хвалі, яна аўтаматычна губіць ўскіі ла-вер у гледачоў. Калі ўжо па-чынаць катэсці капіраваць, то трэба гэта рабіць на дастат-кова высокім узроўні. Прыхо-дзіць нейкія назваці з Захаду, і ў іх трэба «лабаць» на захо-дніх мерках. А хто пойдзе на стадыёны слухаць нашу халту-ру? Хаця тут я сам сабе пры-зучу — ідуць жа! У нас жа ішчэ і слухач спецыфічны. Іму няма з чым параўноўваць. Айчыны шоу-бізнес — на вуліцы. Ніхто не спяшаецца даказаць, што ёсць і ў нас дамарослыя тален-ты, ні адзін беларускамоўны калектыў яшчэ не меў ні да-статковай «скасціркі», ні па-моўна. Бо пры жаданні можа на мець каманды не горшыя за заходнія, кіліны — не горшыя,

канцэрты — не горшыя. Але да гэтага нікому няма справы. І таму няма чаго здзіўляцца, што пачынаюць кілімі «Мясцовага ча-су» з зведзанням «Расіянтам» у галоўнай ролі і «Ліні Флойда» з цудоўнай рэжысёрскай рабо-тай роліца астранамічна. Са-мо сабой, альтэрнатыва не на нашу карысць.

— А з чаго пачаць?

— Найперш трэба разбудзіць БТ, радыё, студыі гуказапісу, рэкламныя агенствы. Усе яны да сёняшняга дня ў глыбокай сплячцы. Ад шматлікіх музыкантаў тут амаль нічога не залежыць.

Нават на Захадзе ўсё самае новае «выкадуляе» з са-мых ананічных шыноў, штан-пуючы «эскары» са звычайных непраў. Укладваюцца грошы і апэратыўна вымапоўваецца прыбытак. А ў нас дыск выхо-дзіць ужо тады, калі праграма канчаткова «завязана». І гэта таксама называецца бізнесам.

— Дарэчы, калі і ваша но-вая праграма прыздзе гэтак са спазненнем гадзі на два, то на ўскіі выпадак раскажы, чым яна будзе адрознівацца ад па-пярэдняй?

— Па-першае, будзе менш меланхоліі, смутку. Адначас-на — будзе вяселья, больш драбна, шоу, калі атрымаецца. А, па-другое, я ўсё ж спадзю-сяю, што два гады чакаў не да-ведзана.

— Алесь, і на заканчэнне вельмі сур'ёзнае пытанне: ты забяспечаны чалавек?

— Не смяшайце мяне сваімі сур'ёзнымі пытаннямі. Белару-скі музыкант — я за гэта ад-казваю ў поўнай меры — жы-ць вельмі напружана і за сарадзі-суб'юлітэцкі зарывенне. І гэта можна было ўжо зразумець з таго, аб чым я казаў вышэй.

Між іншым, менавіта перада мной праблема, як звесці кан-цы з канцамі, пакуль што не паўставала.

Па «Мясцовым часе» жылі Ігар КАРНЕЙ і Сяргей АРНОЎСКИ.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

29 снежня

Беларусь тэлебачанне

8.30. Радца рэспублікі.

9.00. Выхадца мастацтва.

9.30. Клас.

9.55. «Рыцары неба». Тэл. маст.

10.00. «Францыя». 10-я серыя.

10.05. «Сон». Фільм-мюзікорт.

10.30. Выхадца мастацтва.

6-я клас.

10.50. «Прыгоды Электроніка».

Маст. фільм. 1-я серыя.

10.55. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.00. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.05. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.10. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.15. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.20. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.25. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.30. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.35. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.40. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.45. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.50. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

11.55. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.00. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.05. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.10. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.15. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.20. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.25. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.30. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.35. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.40. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.45. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.50. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

12.55. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.00. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.05. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.10. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.15. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.20. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.25. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.30. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.35. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.40. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.45. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.50. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

13.55. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.00. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.05. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.10. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.15. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.20. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.25. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.30. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.35. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.40. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.45. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.50. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

14.55. «Рэгіён». Перадача з Го-меля.

9.20. «Рыцары неба». Мастацкі фільм (Францыя). 17-я і 18-я серыі.

10.00. «Прыгоды Электроніка».

2-я серыя.

10.05.